

Fransa erməni təcavüzkarının yedəyində gedir

Paris Azərbaycana münasibətdə yürütdüyü siyasətin ciddi nəticələr doğuracağını nəzərə almalıdır

Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin indiki mərhələsində vəziyyəti sabitləşdirmək üçün maraqlı tərəflər say göstərir. Hələlikə işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinin boşaldılması diqqət mərkəzindədir. Təcavüzkar ölkə prosesi ləngitmək üçün cidd-cəhd göstərir, Azərbaycana mümkün qədər çox ziyan vurmağa çalışır: ermənilərin çıxmalı olduğu yaşayış məntəqələrində evlər və məşələr yandırılır, infrastruktur dağıdır, maddi mədəniyyət obyektləri məhv edilir.

Belə bir şəraitdə beynəlxalq ictimaiyyətin diqqəti ilk növbədə ermənilərin Azərbaycan torpaqlarında törətdikləri vəhşiliklərə yönəlməli idi. Doğrudur, ikinci Qarabağ müharibəsi başlayandan bəri dünyanın aparıcı media orqanları münaqişə zonasında idi. Hadisələrin gedişi davamlı olaraq işıqlandırılırdı. Ermənistanın müharibə zamanı Azərbaycan ərazisində mülki obyektləri, o cümlədən münaqişə zonasından kənarında yerləşən şəhər və kəndləri hədəfə alması, nəticədə günahsız insanların həlak olması barədə çoxsaylı reportajlar oxucu, dinləyici və tamaşaçılara təqdim olunurdu. Eyni zamanda Prezident İlham Əliyevin xarici kütləvi informasiya vasitələrinə verdiyi müsahibələr dünya ictimaiyyətində münaqişə və onun ətrafında cərəyan edən hadisələr barədə obyektiv təsvir yaranmasına imkan verirdi.

Bununla bərabər, Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq işğal altında olan ərazilərini silaha əl ataraq azad etməsi heç də hamının ürəyincə olmamışdı. Azərbaycan tərəfi təkrar-təkrar nəzərə çarpırdı ki, erməni təcavüzkarı münaqişəni tənzimləmək üçün hərbi güc tətbiq etməkdən başqa çıxış yolu qoymamışdı. Belə ki, ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə 30 ilə yaxın davam etmiş danışıqlar Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi ucbatından nəticəsiz qalmış, təcavüzkar dövlət Azərbaycan ərazisinin 20 faizini özününküleşdirmək xətti götürmüşdü.

Əlbəttə, Minsk qrupuna həmsədrlik edən üç nüfuzlu dövlət - ABŞ, Rusiya və Fransa təcavüzkar Ermənistanı təzyiq göstərərək münaqişəni tənzimlənməsi prosesini ölü nöqtədən çıxarıb irəliləyişə nail ola bilərdi. Amma beynəlxalq vasitəçilər bunun əvəzinə, mənasız bəyanatlar verməklə kifayətlənirdilər. Get-gedə məlum oldu ki, həmsədrlərin münaqişəni nizamlamaq yox, sonsuzluqadək dondurmaqdan başqa fikri yox imiş. Ona görə də Azərbaycan təcavüzkarı sülhə məcbur etməli oldu, nəticə etibarilə Bakının dikte etdiyi şərtlərlə münaqişə zonasında atəş dayandırıldı.

İkinci Qarabağ müharibəsi başlayan kimi beynəlxalq vasitəçilər, ilk növbədə Fransa Qarabağda döyüş əməliyyatlarını dayandırmaq üçün xüsusi canfəşanlıq göstərməyə başladı. Təbii ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə uyğun olaraq Azərbaycanın hamı tərəfindən tanınmış ərazilərini işğaldan azad etmək hüququna heç kim etiraz edə bilməzdi. Ona görə də Azərbaycanın haqlı mövqeyinə kölgə salmaq üçün cürbəcür uydurmalar döviyyəyə buraxılırdı. Məsələn, iddia olunurdu ki, Azərbaycan Qarabağda apardığı əks-həmlə əməliyyatına Suriyadan gətirdiyi ekstremist qruplaşmaları cəlb etmişdir. Bu iddianı irəli sürənlərdən biri də Fransa Prezidenti Emmanuel Makron idi. Özü də Fransa lideri bu cəfəngiyyəti Azərbaycanlı həmkarı İlham Əliyevlə telefon danışıqı zamanı dilə gətirmişdi. Cənab İlham Əliyev Fransa Prezidentindən iddiasını əsaslandırmaq üçün dəlil-sübut tələb etmiş, lakin Makronun indiyədək səs çıxmamışdır.

Son vaxtlar Makron islamofob çıxışları ilə gündəmi zəbt etmişdir. O, gah Türkiyənin Suriya, Liviya və Şərqi Aralıq dənizində həkətlərindən narahatlıq keçirir, gah islam dinini təhqir edir, gah da təcavüzkar Ermənistanı birmənalı əməli dəstəyini bəyan edir. Fransa lideri bütün bu hərəkətlərindən hələ ki heç nə qazanmamışdır. Əksinə, Parisin Türkiyə kimi NATO üzvə mühüm müttəfiqi ilə əlaqələri pisləmiş, bir sıra müsəlman ölkələrində Fransa məhsulları boykot edilmiş, eləcə də Fransa Cənubi Qafqazın lider ölkəsi olan Azərbaycanı, demək olar ki, itirmək ərafındadır.

İndi Makron hökuməti xarici siyasətdə düşər olduğu uğursuzluqların əvəzi kimi başqa bir avantüraya əl atmışdır: Paris meriyası "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın müstəqilliyini tanımaq fikrinə düşmüşdür. Belə bir "qiymətli" təşəbbüsü Fransa paytaxtının meri, ermənipərəstliyi ilə tanınan Ann İdalqo irəli sürmüşdür. O da məlumdur ki, mer çoxdandır yerli erməni icmasının təsiri altındadır. Merin müavinlərindən biri də ermənidir. Üstəlik, Paris Şurasında Makronun liderlik etdiyi "İrəli, Fransa" partiyasının üzvlərinin sayı çoxdur. Odur ki, Paris meriyasının ermənipərəstliyinin nədən qaynaqlandığını araşdırmağa dəyməz.

Bu arada məlum olmuşdur ki, Fransa Senatı gələn həftə hökuməti "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın tanımağa çağıraraq qətnamə layihəsini müzakirə etmək niyyətindədir. Parlamentin yuxarı palatasının qətnamələri icra üçün məcburi xarakter daşımır. Bununla belə, bu və ya digər məsələnin Senatda müzakirəyə çıxarılması ölkənin siyasi elitasının həmin məsələyə münasibətdə tutduğu mövqeyi öyrənməyə imkan verir.

Fransada hansısa yerli idarəetmə orqanının hansısa separatçı-terrorçu qurumu tanımasının heç bir hüquqi nəticəsi ola bilməz. Bir vaxtlar ölkənin ayrı-ayrı bələdiyyələri Dağlıq Qarabağ ermənilərin yaşadığı yaşayış məntəqələri ilə "qardaşlaşmışdı". Sonralar Fransa məhkəməsinin hökmü ilə fransız-erməni "qardaşlar"ı bir-birindən ayrılmalı oldular.

Belə bir məqamı da nəzərə almaq lazımdır ki, fransız siyasətçilərinin heç də hamısı erməni icmasının çaldığı hava ilə oynamır. İkinci Qarabağ müharibəsi başlayandan sonra Ermənistan silahlı qüvvələrinin şəhər və kəndlərimizi raket atəşinə tutması kimi müharibə cinayətinin şahidi olanlar arasında fransız siyasətçiləri də vardı. Fransada milli maraqları hər şeydən uca tutan dövlət xadimləri də az deyil. Onlardan biri - Fransa Milli Assambleyasının (parlamentin aşağı palatası) Azərbaycanla dostluq qrupunun vitse-prezidenti Jerom Lamber Parisin Bakıya münasibətdə yürütdüyü siyasətin ölkəsi üçün zərərli olduğunu təkrar-təkrar vurğulayır. Onun fikrincə, Dağlıq Qarabağın müstəqilliyinin tanınması dair çağırış Fransa tərəfindən qəbul edilmiş beynəlxalq və ikitərəfli öhdəliklərə ziddir və ona görə də beynəlxalq hüquqa hörmətlə yanaşanlar tərəfindən qəbul edilə bilməz.

Lamber Fransa Sosialist Partiyasından olan həmkarlarının Dağlıq Qarabağla əlaqədar fikirlərinə etiraz əlaməti olaraq ünvanladığı məktubda qeyd etmişdir ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri ilə müəyyən edilmiş beynəlxalq hüquq prinsipləri Dağlıq Qarabağa dair məcburi kompasımız olaraq qalmalıdır. Üstəlik, bu, son onilliklər boyunca fransız diplomatiyasının dəyişməz mövqeyi olmuşdur. Lamber fransız siyasətçilərini bir qrup erməninin diktəsi ilə oturub-durmamağa, hər hansı qərarı qəbul edərkən diqqətli olmağa və onun nəticələri haqqında düşünməyə çağırmışdır.

Fransada hər hansı mərkəzi və ya yerli hakimiyyət orqanının Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qərəzli münasibəti rəsmi Bakının diqqətindən kənar qala bilməz. Erməni icmasının cibinə göz dikmiş fransız siyasətçiləri anlamalıdır ki, separatçı-terrorçu rejimi tanımaqla heç nəyə nail ola bilməyəcəklər. Onlar bilməlidirlər ki, hər bir normal dövlət kimi, Azərbaycan da "səni sevməyəm, sən sevməsən də" prinsipi ilə işləmir. Parisin Bakıya münasibətdə yürütdüyü siyasət ən ciddi nəticələr doğura bilər. Prezident İlham Əliyev artıq xəbərdarlıq etmişdir ki, Bakı Qarabağdakı separatçı-terrorçu qurumu tanıyan hər hansı dövlətlə diplomatik münasibətləri dərhal kəsəcək.

Allahverdi MEHDİEV,
"Azərbaycan"